

סקירת מערכת הבנקאות ל-2015 ומדיניות הפיקוח להקלה בהקמת בנקים חדשים

הפיקוח על הבנקים

14.6.2016

סדר הדברים

- דגשים לגבי מערכת הבנקאות ושינויים שחלו בה
- צעד מבני נוסף לקידום התחרות – מדיניות חדשה התומכת בהקמת בנקים חדשים בישראל

דגשים מרכזיים

- **מערכת הבנקאות בישראל יציבה ונוטלת פחות סיכונים מבנקים בעולם.**
- **המערכת התחזקה בשנים האחרונות (ההון גדל, הנזילות השתפרה)**
- **הבנקים נערכים לעולם החדש:**
 - **עברו ממיקוד בלווים הגדולים למשקי הבית והעסקים הקטנים**
 - **מתחרים יותר במגזרים אלה ומורידים מרווחים**
 - **משנים את פריסת הסניפים**
 - **צמצום בערים הגדולות והרחבה בפריפריה וביישובים ערביים**
 - **מתייעלים**
 - **מצמצמים ומרכזים פעילות בחו"ל תוך הפקת לקחים מהחקירות**
 - **מתקדמים לטכנולוגיה**

• הפיקוח פועל לקידום שינויים שייצרו תשתית לבנקאות –

טכנולוגית וחדשנית ✓

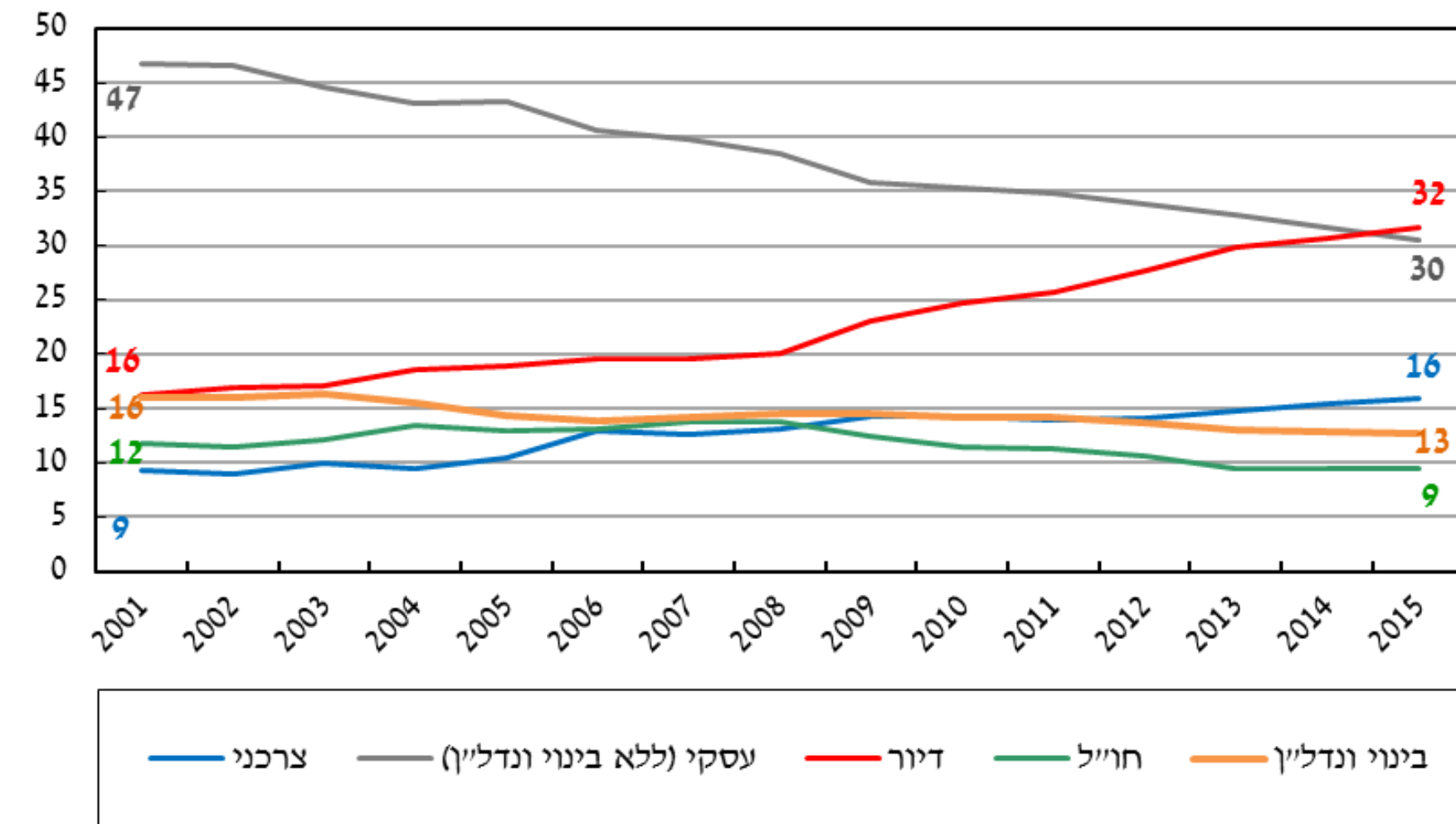
יעילה ✓

תחרותית ✓

תוך שמירה על היציבות ✓

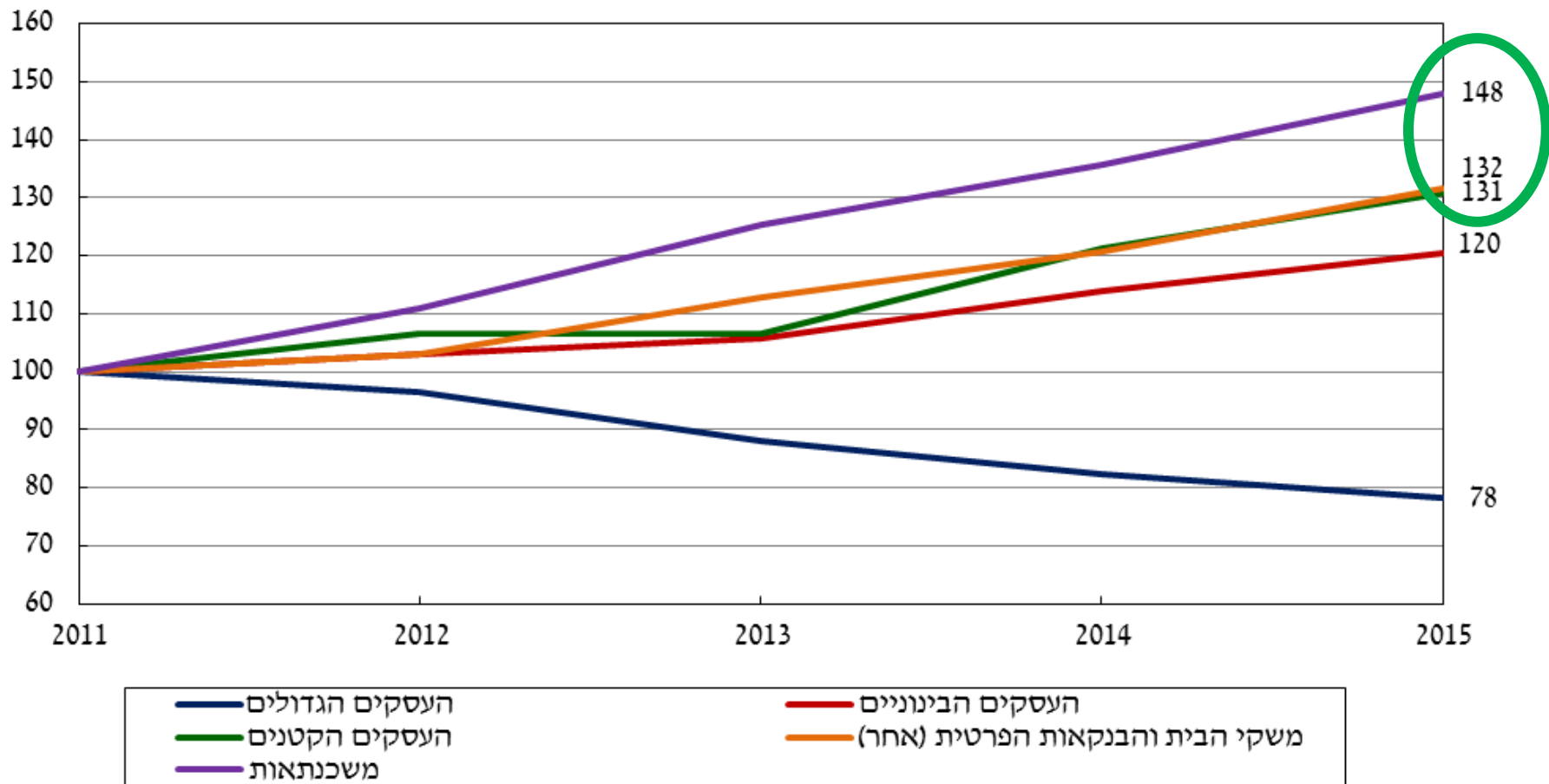
הבנקים שינו מאוד את הרכב פעילותם: משקל האשראי ללווים העסקיים הגדולים ירד דרמטית משקל האשראי למשקי הבית (דיור וצרכני) עלה

אחוזים

המקור: דוחות כספיים לציבור ודיווחים לפיקוח על הבנקים.

האשראי לעסקים הקטנים ולמשקי הבית עלה משמעותית: כ-30% בארבע השנים האחרונות

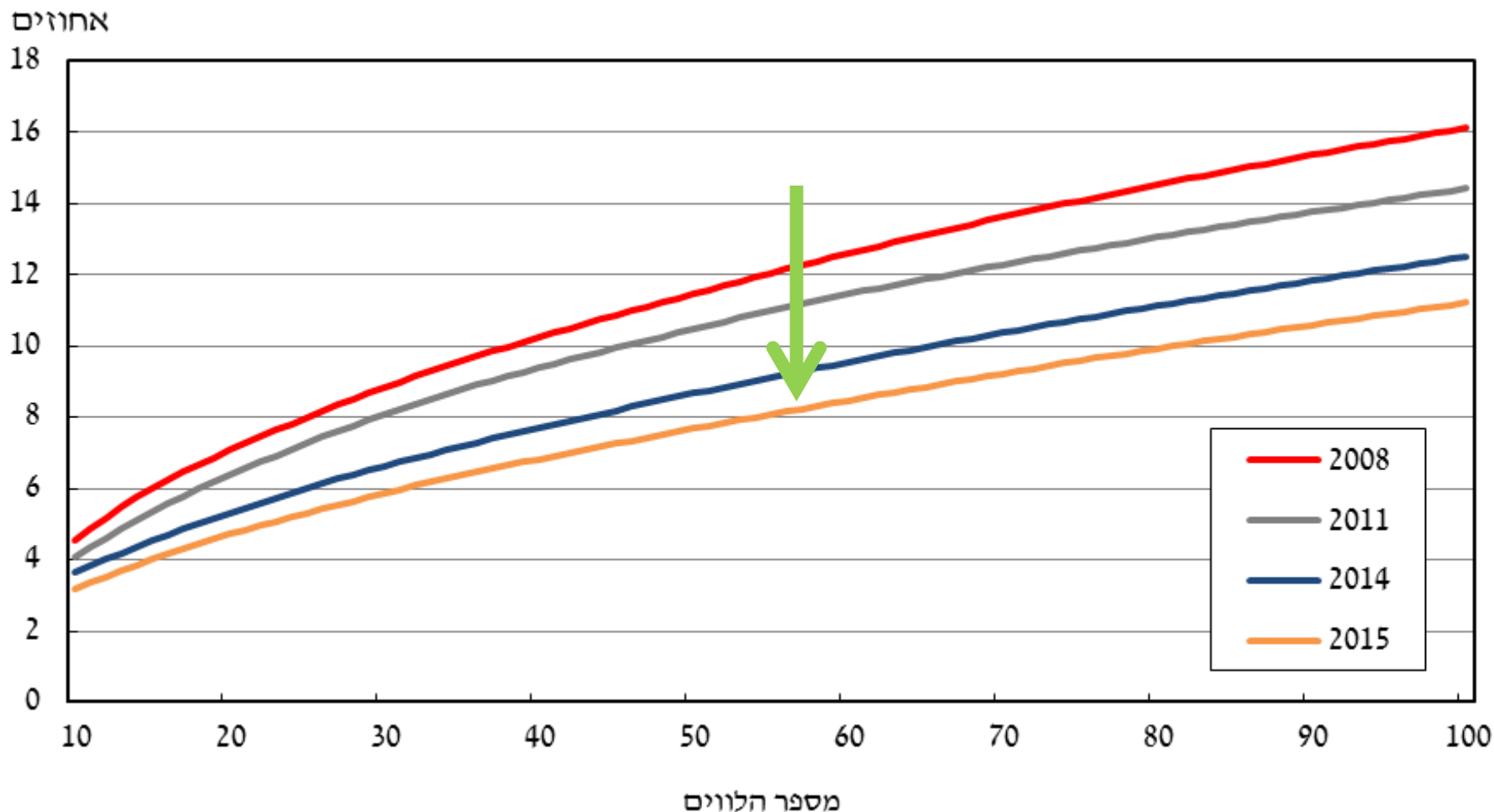
שנה	העסקים הגדולים (Blue)	העסקים הקטנים (Green)	העסקים הבינוניים (Red)	משקי הבית והבנקאות הפרטית (אחר) (Orange)	משכנתאות (Purple)
2011	100	100	100	100	100
2012	96	106	103	103	111
2013	88	106	105	113	125
2014	82	121	114	121	136
2015	78	132	120	131	148

(1) ברבעון הראשון של 2013 קבוצת דיסקונט סיווגה מחדש את האשראי למגזרי הפעילות השונים, וברבעון הרביעי של 2014 קבוצת הבינלאומי סיווגה מחדש את האשראי למגזרי הפעילות. בשל כך עברו הנתונים תקנון.

(2) הנתונים מתייחסים לפעילות בישראל ואינם כוללים את מגזר הניהול הפיננסי, אחרים והתאמות.

המקור: דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

ריכוזיות תיק האשראי של הבנקים ירדה משמעותית (הבנקים מעניקים הרבה פחות אשראי ללווים הגדולים)

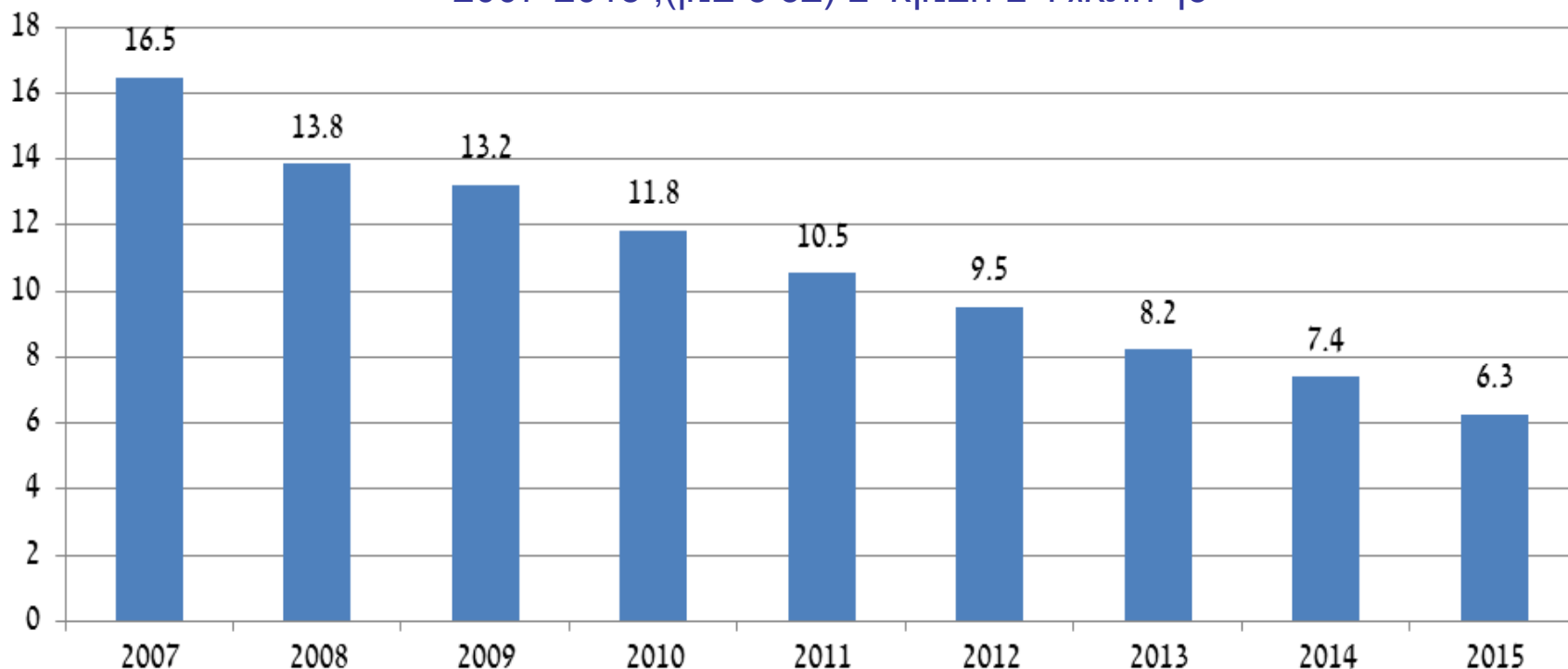

(1) הלווים הגדולים אינם כוללים תאגידים בנקאיים.
המקור: דוחות כספיים לציבור, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

כחלק מהפקת הלקחים מהחקירות האמריקאיות בעולם ובארץ, הבנקים צמצמו משמעותית את הפעילות מול תושבי חוץ

שיעור פיקדונות תושבי חוץ בסך הפיקדונות

סך התאגידים הבנקאיים (בסיס בנק), 2007-2015

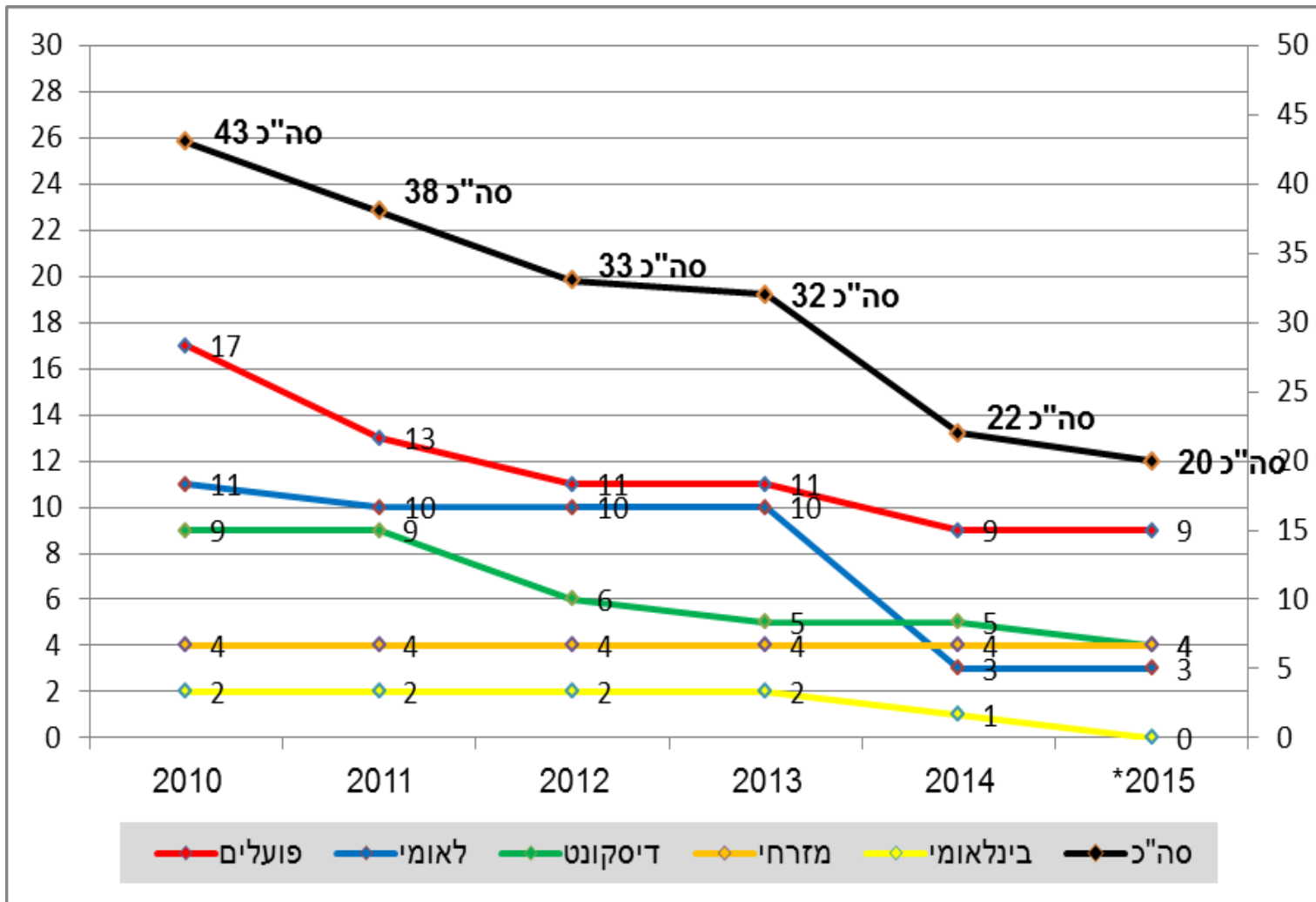

הירידה בערכים מוחלטים היא מ-125 מיליארדי ש"ח ל-70 מיליארדי ש"ח

המקור: דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

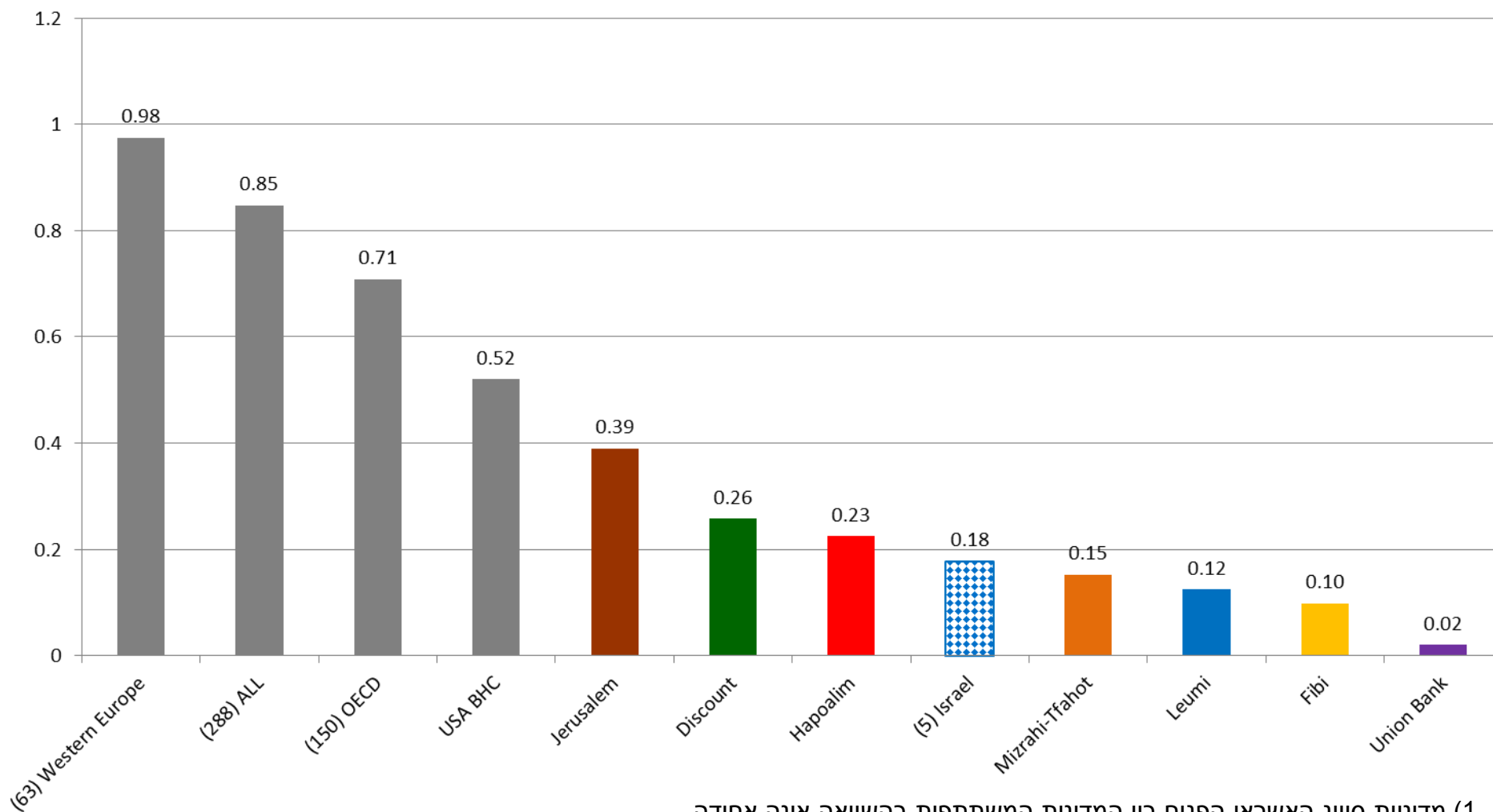
כחלק מהפקת הלקחים מהחקירות האמריקאיות בעולם ובארץ, הבנקים צמצמו משמעותית את הפעילות בחו"ל

מספר נציגויות הבנקים הישראליים בחו"ל בשנים 2010-2015 (נתוני סוף שנה)

הוצאות הפרשה להפסדי אשראי בסך האשראי נטו

התאגידים הבנקאיים בישראל אל מול קבוצות ייחוס, ממוצע 2013-2015

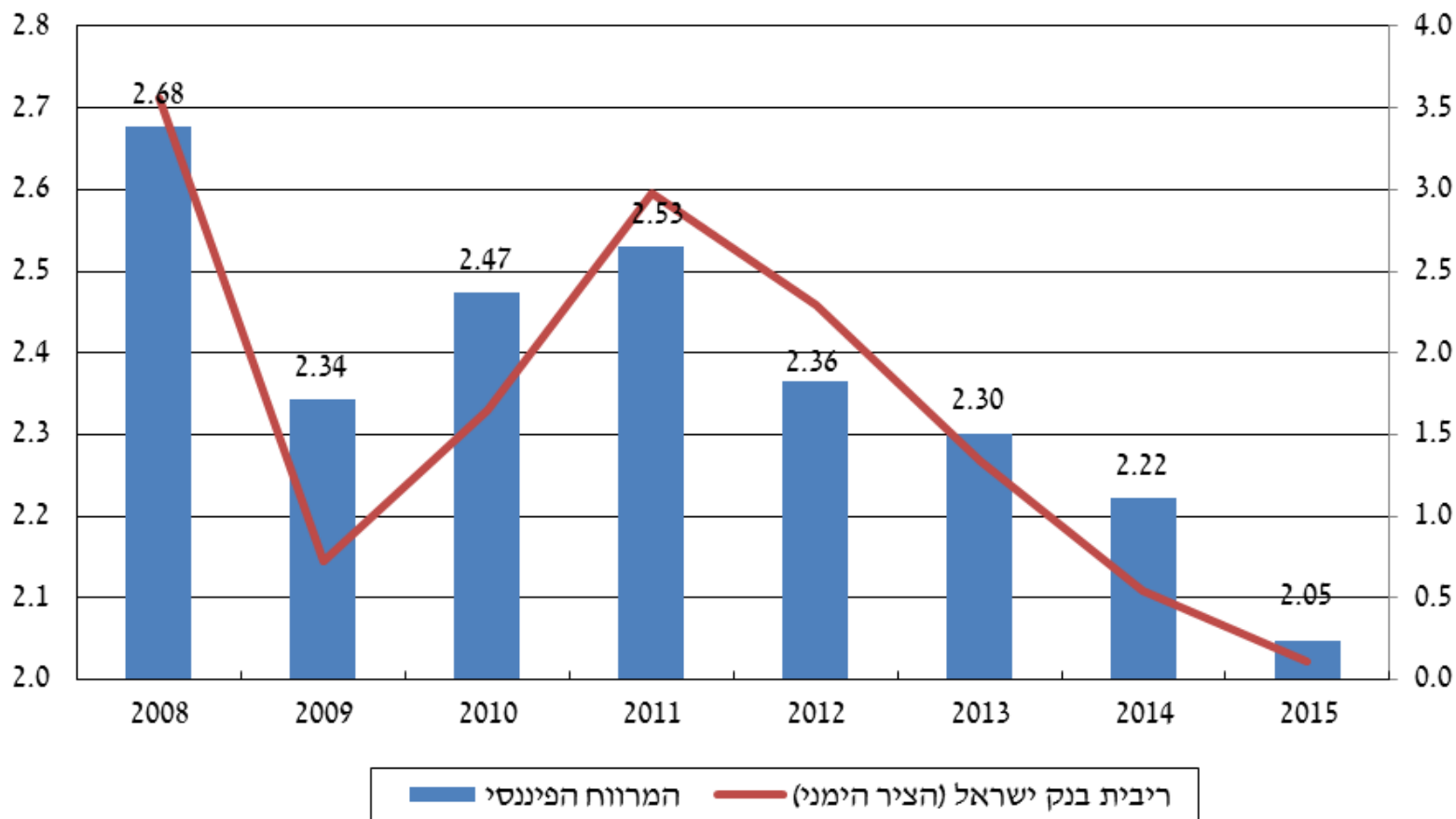

(1) מדיניות סיווג האשראי הפגום בין המדינות המשתתפות בהשוואה אינה אחידה.
 (2) נתוני ישראל הינם ממוצע לשנים 2013-2015. נתוני יתר המדינות הינן ממוצע לשנים 2012-2014.
 המקור: נתוני המדינות הזרות - Bankscope ו-FFIEC ; נתוני ישראל - דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

המרווח הפיננסי הכולל ירד בשנים האחרונות

המרווח הפיננסי, חמש הקבוצות הבנקאיות, 2008 עד 2015

אחוזים

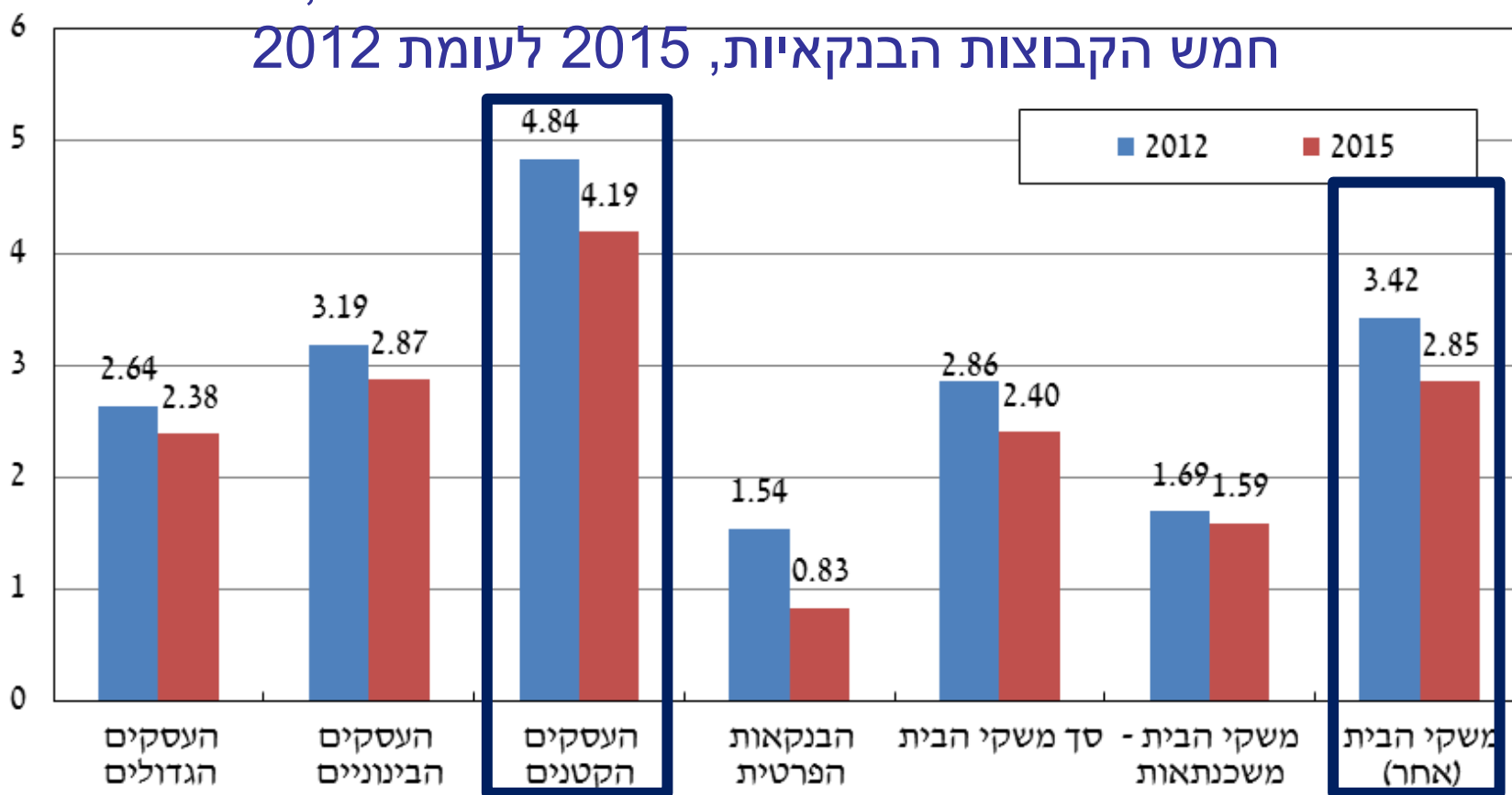

(1) היחס בין הכנסות הריבית נטו לסך הנכסים הכספיים המניבים הכנסות מימון.
המקור: דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

מרווחי האשראי ירדו בשנים האחרונות. בפרט בתחום משקי הבית (ב-17%) ובעסקים הקטנים (ב-13%)

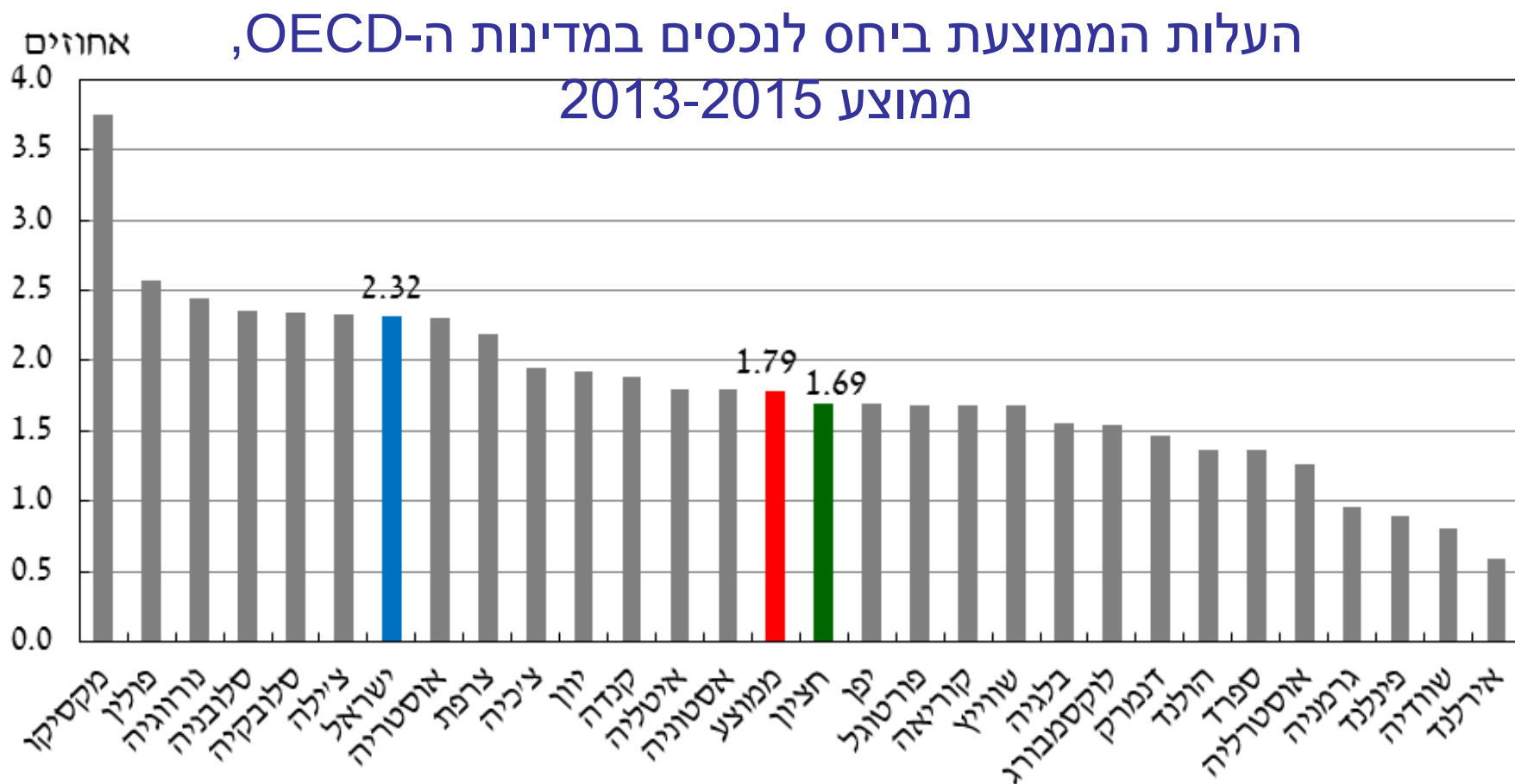
אחוזים

המרווח הפיננסי במגזרי הפעילות השונים,
חמש הקבוצות הבנקאיות, 2012 לעומת 2015

(1) היחס בין הכנסות הריבית נטו ליתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות.
(2) הנתונים מתייחסים לפעילות בישראל ואינם כוללים את מגזר הניהול הפיננסי, אחרים והתאמות.
המקור: דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

יעילות הבנקים בישראל נמוכה מזו של בנקים בעולם (צד ההוצאות)

(1) סך ההוצאות התפעוליות ביחס ליתרת הנכסים הממוצעת.

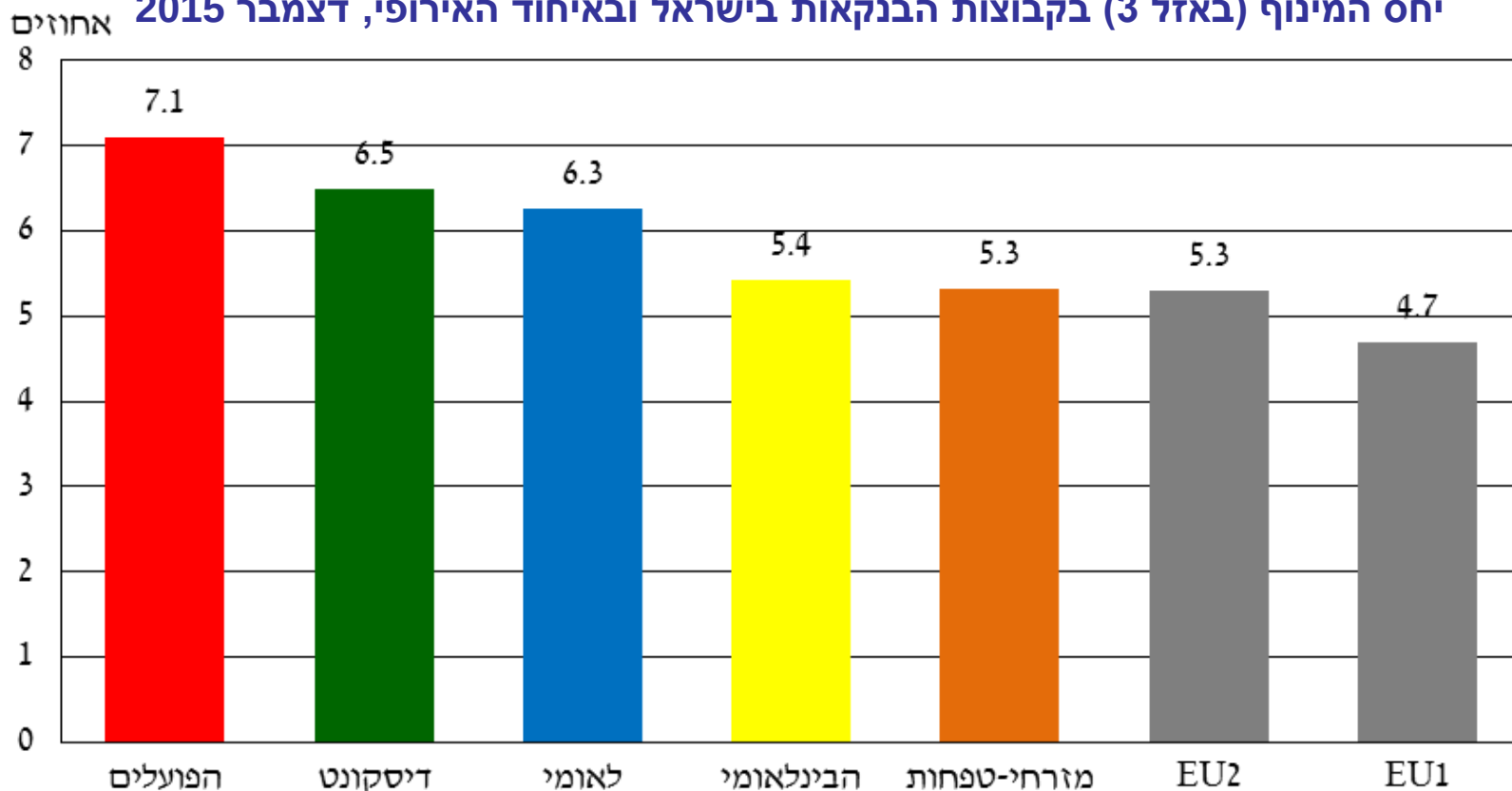
(2) ארה"ב, בריטניה וטורקיה לא נכללות בהשוואה בשל היעדר נתונים. הונגריה הושמטה בשל נתון חריג.

(3) לכל מדינה נלקחו הנתונים הזמינים העדכניים ביותר.

המקור: הנתונים על המדינות הזרות — קרן המטבע הבין-לאומית; הנתונים על ישראל — דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

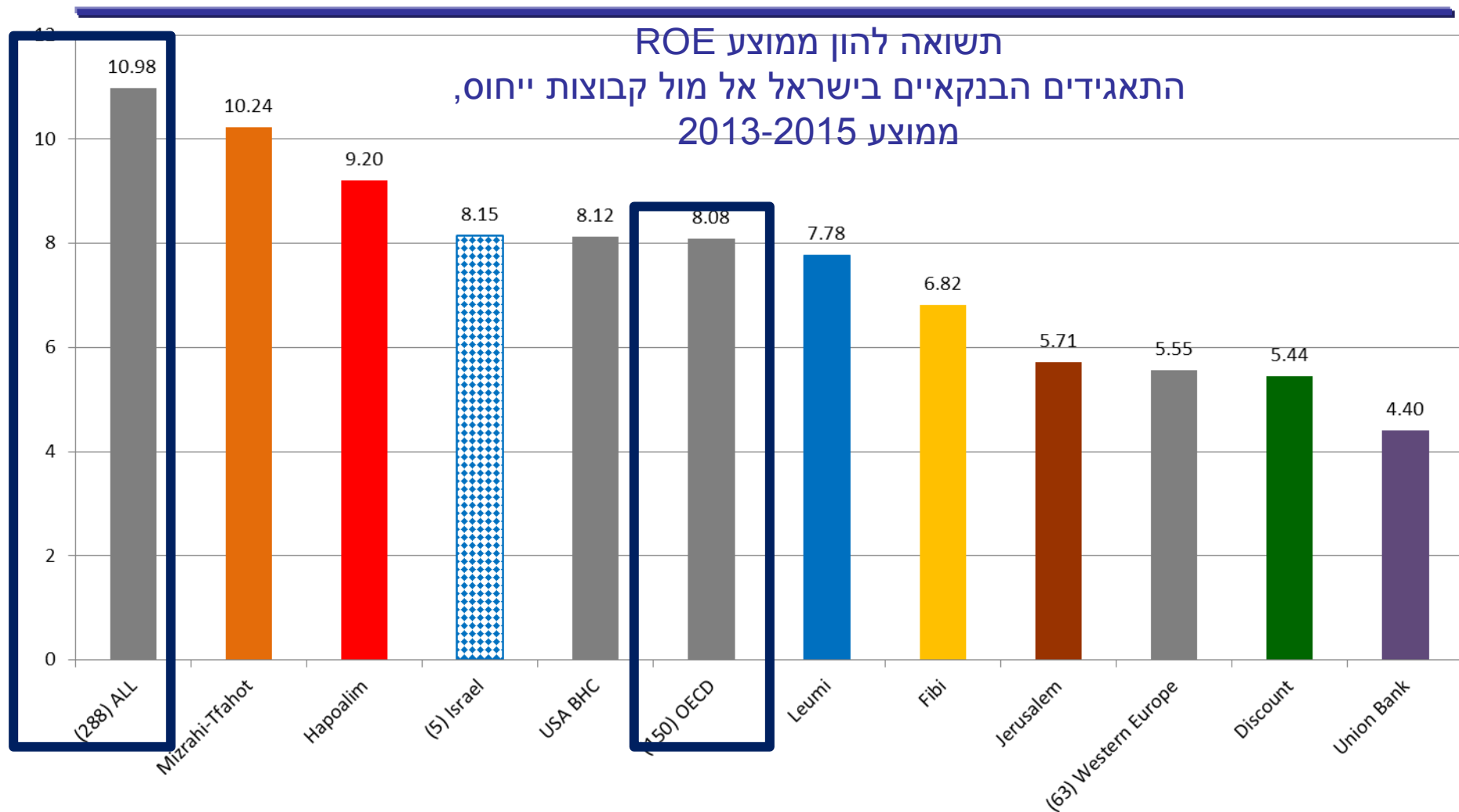
לבנקים בישראל הון הולם

יחס המינוף (באזל 3) בקבוצות הבנקאות בישראל ובאיחוד האירופי, דצמבר 2015

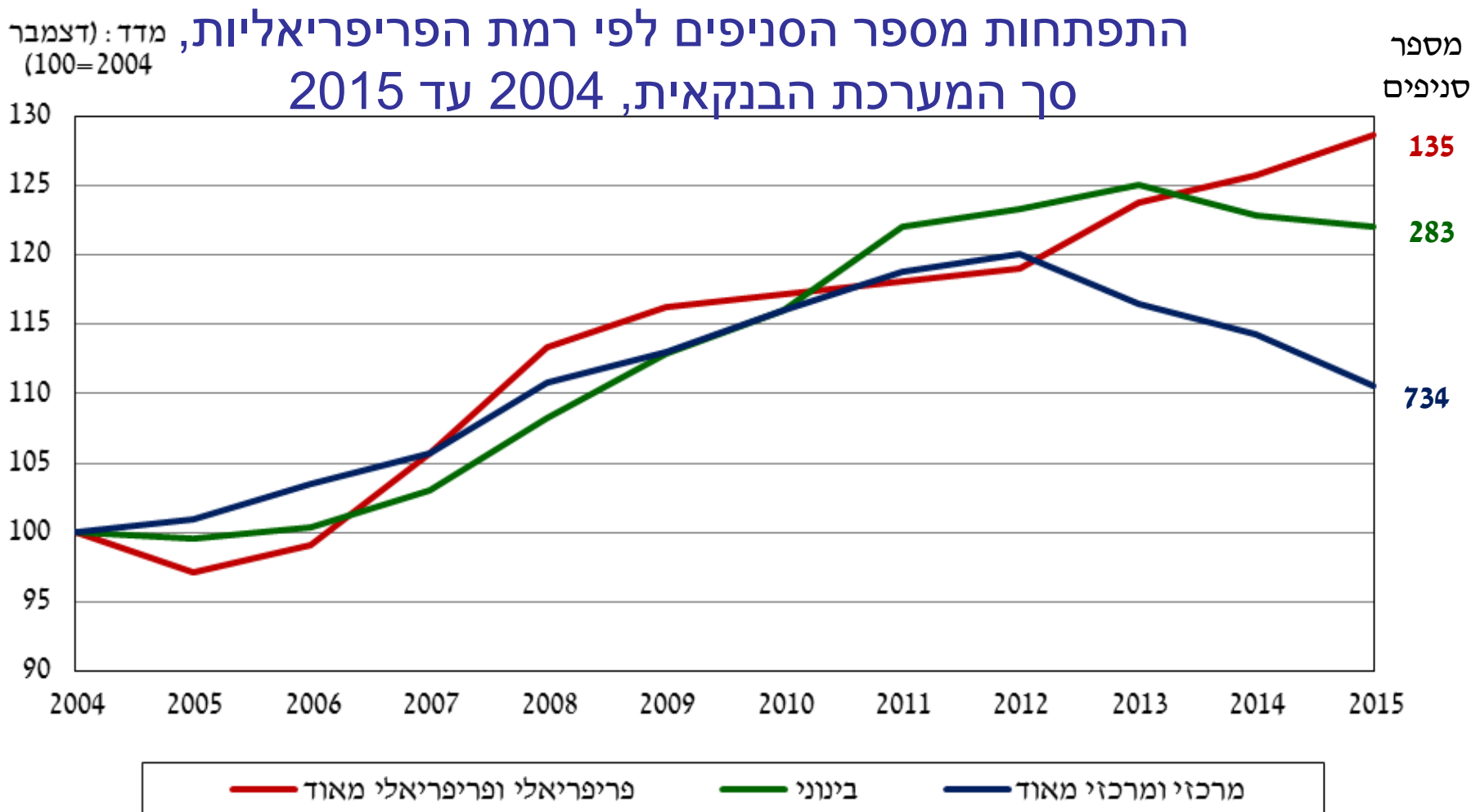
- (1) מחושב כיחס שבין ההון רובד 1 לסך החשיפות, בהתאם לכללי באזל III.
- (2) הקבוצה EU1 כוללת בנקים שסך ההון רובד 1 שלהם גבוה מ-3 מיליארדי אירו והם מקיימים פעילות בין-לאומית (מקבילים לבנקים לאומי, הפועלים ודיסקונט). הקבוצה EU2 כוללת בנקים שסך ההון רובד 1 בהם נמוך או גבוה מ-3 מיליארדי אירו אך הם אינם מקיימים פעילות בין-לאומית (מקבילים לכל התאגידים הבנקאיים בישראל, למעט שלושת הגדולים).
- (3) עבור האיחוד האירופי מוצגים ערכים ממוצעים ליוני 2015. המקור: הנתונים על האיחוד האירופי — EBA; הנתונים על ישראל — דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

רווחיות הבנקים בישראל דומה לרווחיות בעולם

- (1) התשואה להון מחושבת על בסיס היתרה הממוצעת של ההון בתחילת כל שנה ובסופה.
 (2) נתוני ישראל הינם ממוצע לשנים 2013-2015. נתוני יתר המדינות הינן ממוצע לשנים 2012-2014.
 המקור: נתוני המדינות הזרות - Bankscope ו-FFIEC; נתוני ישראל - דוחות כספיים לציבור ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

מספר הסניפים ירד בערים המרכזיות אולם עלה מאוד בפריפריה ובিশובים הערביים

(1) רמת הפריפריאליות של הרשויות המקומיות בישראל לפי המדידה שערכה הלמ"ס ב-2008 בהסתמך על נתונים משנת 2004. המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, דיווחים לפיקוח על הבנקים ועיבודי הפיקוח על הבנקים.

האתגרים וההזדמנויות המרכזיים של הבנקים

- סביבת הריבית הנמוכה

- סביבה רגולטורית-פוליטית מורכבת ומשתנה

- עליה בתחרות – בפועל והצפויה

- התמודדות עם סיכונים חדשים, פחות בנקאיים:

- סייבר

- סיכונים תפעוליים שונים

- התייעלות (מהווה גם הזדמנות גדולה)

- חדשנות וטכנולוגיה (מהווה גם הזדמנות גדולה)

- שיתופי פעולה בחלוקת הסיכונים בין בנקים ומוסדיים (הזדמנות)

היעדים הפיקוחיים וצעד מבני נוסף חדש לקידום התחרות

היעדים והאסטרטגיה של הפיקוח

שמירה על היציבות

שינויים מבניים + התייעלות + קידום טכנולוגיה וחדשנות =
קידום התחרות

שמירה על ההוגנות מול הלקוחות

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנקים חדשים בישראל (טיוטה להערות הציבור)

המדיניות החדשה מסירה חסמי כניסה לבנקאות

המטרות:

- יצירת איום תחרותי גדול יותר בסקטור הפיננסי
- בפרט בתחום הקמעונאות והעסקים הקטנים
- מתן הזדמנות לבנק חדש לקום – בנק דיגיטלי, בנק קמעונאי.
- הקלה על בנקים קטנים ובינוניים קיימים – כדי לאפשר להם להיות יותר משמעותיים בשוק

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנקים חדשים בישראל (טיוטה להערות הציבור)

בנק חדש יכול לקום:

1. על בסיס חברת כרטיסי אשראי
2. על בסיס גורם פיננסי או קמעונאי אחר
3. בנק חדש מהיסוד

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנקים חדשים בישראל

החסמים שיוסרו הינם במגוון תחומים:

- בתחום מערכות מיכון ותפעול
- בתהליך קבלת רישיון
- בהון הנדרש
- בתמיכה בבנקאות בתקשורת (ללא סניפים)

יצירת תמריצים (מותנה באישור האוצר):

- מתן אפשרות לבנק דיגיטלי למכור ביטוח

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנק חדש בישראל

הורדת חסמים - פירוט:

- **מערכות תשתית ותפעול:**
 - בנקים לא יידרשו למערכת מיכון עצמאית
 - נאפשר לספק טכנולוגיה אחד להציע מערכות מיכון (כולל ליבה) ותפעול למספר בנקים בו זמנית (עד 20% משוק הבנקאות)
- **הקלת תהליך קבלת רישיון בנק:**
 - **מתן רישיון בנק עקרוני** - ליצירת ודאות למשקיעים
 - לחברות כרטיסי אשראי – תוך 3 חודשים
 - לבנק חדש מהיסוד- תוך 6 חודשים
 - במקביל יבוצע תהליך Fit & Proper
 - לאחר עמידה בדרישות המלאות – **קבלת רישיון בנק מלא**

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנק חדש בישראל

• הקלת הון – תנאים מקדימים:

1. בניית ביטוח פיקדונות בישראל
2. חקיקה בתחום כלים לטיפול בבנקים בקשיים וכשל (כלי הצלה- רזולוציה)
3. מאגר נתוני אשראי

• הקלת ההון שתבוצע לאחר שיתקיימו התנאים:

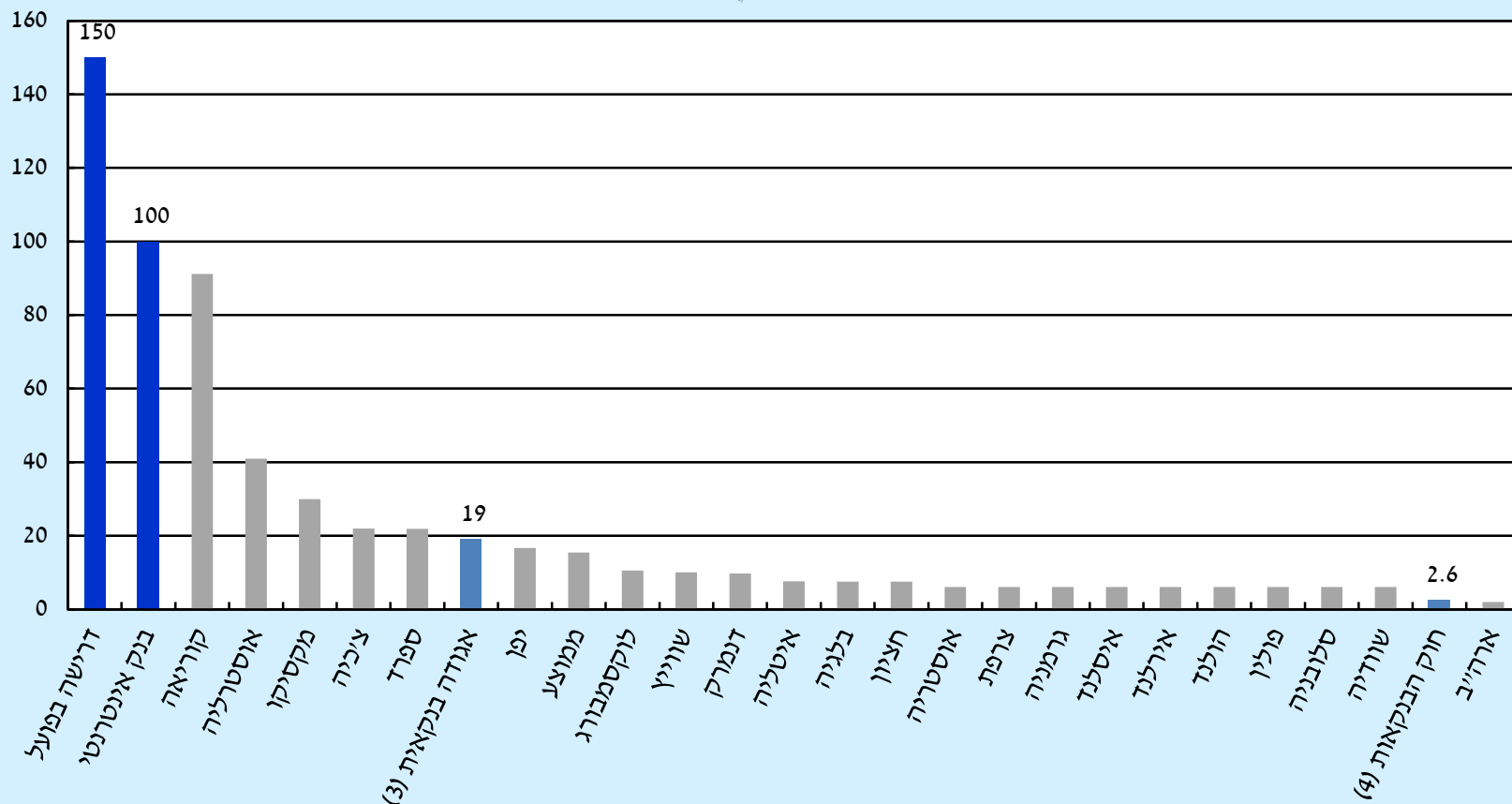
- בנק חדש ידרש להון עצמי של 50 מיליון שקלים, לעומת דרישה של 400 מיליון שקלים נכון להיום לבנק אינטרנטי.
- הבנק החדש ידרש להחזיק הון זה בכל שנות פעילותו הראשונות.
- כאשר היקף הפעילות (נכסי סיכון) של הבנק יגיע ל 600 מיליוני ₪ - הבנק יידרש לעמוד ביחס הלימות ההון הנדרש מבנקים.
- הלימות הון שתידרש לבנק קמעונאי- בנק שייבחר להיות בנק קמעונאי, לפי ההגדרות שבמדיניות, יוכל לעמוד ב 8% הון ליבה, לעומת 9% הון ליבה של בנק קטן ו- 10% הון ליבה לבנק גדול

ההון העצמי הראשוני נקבע על בסיס השוואה בין-לאומית:

הון התחלתי מזערי לכניסה של בנק חדש

מדינות OECD ¹, 2015 ²

מיליוני דולרים

1. ציילה, אסטוניה, פינלנד, יוון, הונגריה, ניו-זילנד, נורווגיה, פורטוגל, סלובקיה, טורקיה ובריטניה לא נכללות בהשוואה בשל היעדר נתונים.
 2. עבור כל מדינה מוצג הנתון הזמין האחרון.
 3. שווה ערך ל-75 מיליוני ש"ח.
 4. שווה ערך ל-10 מיליוני ש"ח.
- המקור: קרן המטבע הבין-לאומית.

מדיניות חדשה תומכת בהקמת בנק חדש בישראל

- **הורדת חסמים בתחום בנקאות בתקשורת**

1. מאפשרת לבצע את כל הפעילות הבנקאית ללא הגעה לסניף.
2. מאפשרת הקמה ותפעול בנק דיגיטלי

- **תמריצים (מותנה באישור משרד האוצר)**

1. בנק דיגיטלי יוכל לעסוק במכירת מוצרי ביטוח, במתווה שיגדיר אגף שוק ההון

תודה